

РЕШЕНИЕ

№ 3358

гр. София, 18.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 47 състав, в публично заседание на 19.04.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Катя Аспарухова

при участието на секретаря Евелина Пеева и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **11359** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от АПК, вр. със чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Образувано е по искова молба от [фирма], ЕИК[ЕИК], чрез адв. Д. Б., СРЕЩУ Национална агенция за приходите /НАП/, с която е предявен иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за присъждане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в общо размер на 17 000 лева /два пъти по 8 500лв/, настъпили в резултат на отменения ревизионен акт /РА/ №Р-22001020001582-091-001/28.09.2020 г., издаден от органите по приходите към НАП, изразяващи се в заплатено адвокатско възнаграждение за оспорване на РА пред Директора на Дирекция „ОДОП“.

В исковата молба се излагат твърдения, че са изпълнени условията на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за уважаване на иска, а именно -незаконосъобразен административен акт, който е отменен частично (99,98%) по административен ред от по-горестоящия орган /директора на дирекция „ОДОП“/, вреда от този акт, представляваща платено адвокатско възнаграждение във връзка с оспорването му, причинна връзка между вредоносния резултат и незаконосъобразния административен акт.

Ищецът се представлява от адв.Б., който поддържа исковата претенция. Претендира съдебни разноски по представен списък на л.103, включително за адвокатски хонорар. Представя подробни писмени бележки.

Ответникът, чрез юрисконсулт Р., оспорва изцяло по основание и размер предявения иск за обезщетение на вреди в размер на 17 000лв. с мотиви, подробно

изложени в депозиран писмен отговор. Във връзка с елементите от фактическия състав на отговорността на държавата за вреди ответникът навежда доводи за липса на реално настъпила в патримониума на ищеца вреда и на причинна връзка с отменения РА. Твърди, че платеното адвокатско възнаграждение е възникнало в резултат на облигационно правоотношение, спрямо което е налице свобода на договаряне, поради което не е налице пряка причинно-следствена връзка с незаконосъобразния акт. На следващо място се твърди, че срещу заплатеното възнаграждение ищецът е получил приход под формата на предоставена услуга, тоест вреда в смисъл на намаляване на имуществото му няма. Намира, че ползването на адвокатска защита не е задължително при обжалване на РА, като се позовава на това, че проверката от горестоящия административен орган обхваща всички изисквания за законосъобразност. Освен това, позовавайки се на Тълкувателно решение №1 от 15.03.2017 г. на ВАС, счита, че размерът на претендираното обезщетение е прекомерен, несъразмерен на извършената правна защита с оглед минималните размери на адвокатските възнаграждения за спор с такъв материален интерес, като съобразно чл. 8, ал. 1, т. 5 от Наредба №1 от 09.07.2004г. следва да бъде определен до размер от 3 595,97 лв. Твърди се също така, че материалния интерес не е 129 832,88 лв., която сума е определената в РА, а само отхвърлената такава от Директора на „ОДОП“, а именно 106 597,82 лв. По изложените съображения – ответната страна моли да бъде отхвърлена исковата претенция. Отделно в подадения отговор на искова молба, процесуалният представител на ответника оспорва достоверността на представения договор за правна защита с аргументи, че по същият плащането не е доказано безспорно. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за неоснователност и недоказаност на исковата претенция.

Административен съд София град, I отделение, 47 състав, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Със Заповед за възлагане на ревизия №Р-22001020001582-020-001/18.03.2020 г., изменена със Заповед за изменение на ЗВР №Р-22001020001582-020-002/06.07.2020г., е възложено извършване на ревизия на [фирма] за определяне на задълженията за ДДС за данъчните периоди от 01.07.2019 г. до 30.11.2019 г. За резултатите от ревизията е съставен Ревизионен доклад №22001020001582-092-001/26.08.2020г., срещу който на 10.09.2020 г. е подадено писмено възражение, както и допълнение към него от 24.09.2020 г., което е преценено като процесуално допустимо, но неоснователно, и въз основа на констатациите от РД е издаден Ревизионен акт №Р-22001020001582-091-001/28.09.2020г. от Е. М. С. на длъжност Началник на сектор, възложил ревизията и Р. Т. З. на длъжност главен инспектор по приходите – ръководител на ревизията, с който акт са установени допълнителни задължения на „Т.—96“ Е. по ЗДДС в размер на 118 721,43 лв. и са начислени лихви в размер на 11 111,45 лв. РА е връчен на задълженото лице по електронен път на 28.09.2020г.

С жалба вх.№23-22-1591/20.10.2020г. по описа на ТД на НАП-С. е оспорен РА по административен ред пред директора на дирекция „ОДОП“ –С. при ЦУ на НАП на основание чл. 152 от ДОПК. По жалбата е постановено Решение №387 от 12.03.2021г. на директора на дирекция „ОДОП“ –С. при ЦУ на НАП, с което РА е отменен в оспорената част на установените задължения по ЗДДС за данъчни периоди 07/2019 г.

и 11/2019 г., ведно със съответните лихви и е изменен в оспорената част на установени задължения по ЗДДС, като установеният ДДС за внасяне за данъчен период 08/2019 г. в размер на 21 086,86лв. е намален на 380,46лв., ведно със съответните лихви.

В настоящото съдебно производство с исковата молба на [фирма] са представени писмени доказателства, представляващи Договор за правна защита и съдействие от 09.10.2020 г., сключен между А. „Б. и партньори“, чрез управителя Д. Б. като адвокат и [фирма] като възложител за предоставяне на правна защита и съдействие по обжалване на РА №Р-22001020001582-091-001/28.09.2020 г., с договорено адвокатско възнаграждение в размер на общо 17 000лв., фактура № 1059/06.12.2020 г. за договорно възнаграждение по буква „А“ от договора и фактура № 1094/17.03.2021г. за договорно възнаграждение по буква „В“ от договора за правна защита и във връзка с решение на ОДОП № 387/12.03.2021г.

В хода на съдебното производство и във връзка с възражението от страна на ответника за достоверността на представения договор за правна защита, респ. факта, че плащането не е безспорно доказано, по молба от [фирма] е назначена съдебно-счетоводна експертиза. По поставените от ищеца въпроси, вещото лице е дало следното заключение: В счетоводствата на [фирма] и А. „Б. и партньори“ процесните фактури били осчетоводени редовно и правилно съгласно изискванията на счетоводното законодателство. Осчетоводяването било извършено въз основа на Договор за правна защита и съдействие от 09.10.2020 г. и съставените въз основа на него два Приемо-предавателни протокола от 09.10.2020 г. и от 01.02.2021 г. и Консативен протокол от 14.03.2021 г. и Хронологичен дневник от сметка Клиенти 411 партида [фирма]. Начисленията по фактура № 1059/06.12.2020 г. с данъчна основа в размер на 8 500,00 лв. и ДДС в размер на 1 700,00 лв. и фактура № 1094/17.03.2021 г. с данъчна основа в размер на 8 500,00 лв. и ДДС в размер на 1 700,00 лв., съответстват на договореното възнаграждение по Договор за правна защита и съдействие от 09.10.2020 г. по буква (а) и буква (б), във връзка с буква (в), както и в съответствие с Консативен протокол от 14.03.2021 г. Извършени били плащания от [фирма] по банков път на 06.12.2020 г. за 10 200,00 лв. по фактура 1059/06.12.2020 г. и на 15.03.2021 г. за 10 200,00 лв. по фактура 1094/17.03.2021г. като плащанията били постъпили по разплащателна сметка в У. Б. АД на А. „Б. и партньори“ като била взета счетоводна операция: Дебит с/ка 503 срещу Кредит с/ка 411. Плащането при [фирма] било осчетоводено със счетоводната операция: Дебт с/ка 401-Доставчици срещу Кредит с-ка 503/3 Разплащателна сметка. Експертизата е констатирала съответствие между размера на отчетените от [фирма] разходи и размера на приходите, отчетени от А. „Б. и партньори“.

ПРИ ТАКА УСТАНОВЕНАТА ФАКТИЧЕСКА ОБСТАНОВКА СЪДЪТ НАМИРА ОТ ПРАВНА СТРАНА СЛЕДНОТО:

Искът е процесуално допустим като предявен от лице, претендиращо имуществени вреди, за които твърди, че са настъпили в резултат на незаконосъобразен ревизионен акт, отменен при обжалването му по административен ред. Спазена е разпоредбата на чл. 205 от АПК, съгласно която искът се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. В случая актът е издаден от органи по приходите към Национална агенция за приходите, която съгласно чл. 2, ал. 2 от ЗНАП е юридическо лице.

Съгласно разпоредбата на чл. 203 АПК, гражданите и юридическите лица могат да предявят иски за обезщетение за вреди, причинени им от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица. Съгласно препращащата норма на чл. 203, ал. 2 от АПК при празноти субсидиарно се прилагат правилата на ЗОДОВ.

В настоящия случай се претендират вреди от незаконосъобразен ревизионен акт, който е отменен частично от горестоящия орган. Производството по оспорване на РА в конкретния случай се е развило по реда на ДОПК, като е приключило във фазата на оспорването по административен ред.

Уважаването на иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, съответно ангажирането на отговорността на държавата, предполага установяването на кумулативното наличие на следните предпоставки: 1. незаконосъобразен акт, отменен по съответния ред, включително нищожен или оттеглен (съгласно чл. 204, ал. 3 от АПК), или незаконосъобразно действие или бездействие на орган или длъжностно лице, при или по повод изпълнение на административна дейност (което се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение, съгласно чл. 204, ал. 4 от АПК); 2. вредоносен резултат, наличие на реална вреда, настъпила за ищеца /имуществена или неимуществена/; 3. причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, незаконосъобразното действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

В случая вредите, чието обезщетяване се претендира, се твърди да са настъпили в резултат от отменен незаконосъобразен административен акт. По делото е безспорно, че РА №Р-22001020001582-091-001/28.09.2020г., с който на ищеца [фирма] е вменена отговорност за неплатени задължения за ДДС в размер на 129 832,88 лв. /в т.ч. лихви и главница/, е частично отменен с решение на директора на дирекция „ОДОП“ –С. при ЦУ на НАП, като за данъчни периоди 07/2019 г. и 11/2019 г., ведно със съответните лихви е потвърден и изменен на установени задължения по ЗДДС, като установеният ДДС за внасяне за данъчен период 08/2019 г. в размер на 21 086,86лв. е намален на 380,46лв., ведно със съответните лихви. Безспорно е също така, че РА е издаден от органи по приходите към НАП в резултат от развило се ревизионно производство по чл. 112 и сл. от ДОПК. Следователно, установява се наличието на първата от предпоставките за ангажиране на отговорността на държавата по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, макар отмяната да е частична тя касае отмяна на установеното в по-голям размер задължение до намаляването му на 380,46лв. в останалата част.

На следващо място, за да докаже основателността на иска, ищецът следва да проведе пълно и главно доказване на втория елемент от фактическия състав, а именно – настъпила вреда. В случая се твърди, че вредата се изразява в намаляване на имуществото на последния с платено от същия адвокатско възнаграждение за ползвани юридически услуги по обжалване на РА по административен ред. В тази връзка е безспорно, че актът е оспорен пред директора на дирекция „ОДОП“ –С. при ЦУ на НАП с жалба, депозирана на 09.10.2020г. в деловодството на ТД на НАП-С. съгласно чл. 152, ал. 3 от ДОПК.

По делото са ангажирани писмени доказателства, че ревизираното лице е ползвало правни услуги при обжалване на РА. Представен е договор за правна защита и съдействие от 09.10.2020г. на л.16, съгласно който е уговорено ищецът [фирма] да заплати на А. „Б. и партньори“ следните суми: по буква (а) от договора сума в размер на 8500 лв. без ДДС възнаграждение за осъществяване на процесуално

представителство и защита на административна фаза; по буква (в) от договора 8500 лв. без ДДС при отмяна на РА по същество над 90% от обжалвания интерес. Представени са фактура № 1059/06.12.2020г. за сумата по буква (а) и фактура №1094/17.03.2021 г. за сумата по буква (в).

По възражението на ответника относно достоверността на представения договор за правна защита следва да бъде посочено, че последният е частен свидетелстващ документ, който не се ползва изначално и обвързващо съда с материална доказателствена сила, а следва да се цени с оглед останалия доказателствен материал. По отношение на този документ не може да се развие производство по чл. 193, ал. 3 от ГПК, което се открива само за официални удостоверителни документи, поради което цененето му е с оглед останалите доказателства.

Съгласно т.1 от Тълкувателно решение (ТР) № 6/06.11.2013г. по тълк. д. № 6/2012г., ОСГТК на Върховния касационен съд, съдебни разноси за адвокатско възнаграждение се присъждат, когато страната е заплатила възнаграждението. В договора следва да е вписан начинът на плащане - ако е по банков път, задължително се представят доказателства за това, а ако е в брой, то тогава вписването за направеното плащане в договора за правна защита е достатъчно и има характера на разписка. Съдът намира, че макар в договора да не е изрично записан начинът на плащане, той се установява безспорно от представените към него фактури и съответните банкови разписки, в които се съдържа изрична клауза, касаеща извършеното плащане по договора като насрещна престация на [фирма] за предоставените юридически услуги. С това са изпълнени изискванията на закона – чл. 78, ал. 1 от ГПК с оглед даденото тълкуване от ВКС в цитираното решение.

След направения анализ на представените писмени доказателства СЪДЪТ намира, че ищецът е доказал в пълнота наличието на вреда под формата на намаляване на имуществото му с размера на платеното адвокатско възнаграждение. Доказано е основанието за заплащането му – сключен договор с адвокатско дружество, по който е престиран от страна на адвоката уговорения резултат – изготвяне на жалба срещу РА на хартиен и електронен носител. С оглед изложеното съдът намира за безспорно установена и втората предпоставка за ангажиране на отговорността на държавата чрез НАП за вреди по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Отделно по въпроса е изслушана СИЕ, чието заключение съдът напълно кредитира и видно от същото плащанията са направени и съответно осчетоводени.

Неоснователно е възражението, че ищецът не е претърпял вреда, тъй като срещу платеното възнаграждение е получил юридическа услуга. Необходимостта от такива услуги е възникнала в резултат единствено на незаконосъобразния и отменен като такъв акт. Следва да се има предвид, че съответната услуга не е предоставена на лицето въобще за представителство пред НАП или за консултация и по други въпроси, а изключително и само относно обжалването на посочения РА. Следователно, те не биха били необходими и ангажирани при липсата/неиздаването му.

Относно последния елемент от фактическия състав на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ – наличие на пряка причинна връзка между претърпените вреди и незаконосъобразния административен акт, и с оглед възражението на ответника, че такава липсва поради свободата на договаряне и незадължителния характер на ползваната правна услуга, съдът съобрази следното: съгласно ДОПК обжалването на ревизионните актове по административен ред е задължително, а не алтернативно, тоест ревизионният акт не

може да се обжалва пред съда, ако не е изчерпана възможността за оспорването му пред по-горестоящия орган, в случая – директор на дирекция „ОДОП“ -С.. Това налага необходимостта от осъществяване на адекватна защита срещу РА, с който се установяват задължения, в случая в значителен размер – 129 832,88 лв., а с оглед правната и фактическа сложност на оспорването на РА в конкретния случай, както и предвид спецификата на данъчните правоотношения, не се предполага задълженото лице да разполага с необходимите знания и умения да проведе само успешно атакуване на акта. Макар и да липсва нормативно установено задължение за процесуално представителство при обжалване на ревизионен акт по административен ред, адвокатската защита при оспорване на законосъобразността на този акт се явява нормален и присъщ разход за обезпечаване на успешния изход на спора, поради което и такива вреди се явяват пряка и непосредствена последица от издадения незаконосъобразен акт.

Правото на защита и правна помощ е основно конституционно право не само на гражданите, но и на юридическите лица, и упражняването му не може да се тълкува само и единствено като акт на свободната воля за договаряне на ищеца. Макар действително сключването на договор за предоставяне на правни услуги и конкретните му клаузи да са предмет на свободно договаряне между страните, основанието му е единствено необходимостта от защита срещу административния акт. Да се приеме липсата на възможност за обезщетяване на вредите от разноски за правна защита от отменен незаконосъобразен акт, би означавало да се ограничи правото на защита на оспорващия, каквато очевидно не е идеята на законодателя. Също би било, ако се сподели възражението на ответника, че служебното начало при проверка изискванията за законосъобразност –изключва присъждането на направените разноски. Подобно начало има и при съдебното оспорване- а съответно разноски се присъждат.

В този смисъл, че следва да се присъжда адвокатското възнаграждение като вреда при административното оспорване на РА - е трайната практика на ВАС по сходни казуси – напр. Решение № 8198 от 04.07.2016г. на ВАС, Трето отделение, постановено по адм. дело № 8411/2015; Решение № 15285 от 10.12.2020г. на ВАС, Трето отделение, постановено по адм. дело № 2551/2020г.; Решение № 14133 от 22.10.2019г. на Трето отделение на ВАС, постановено по адм. дело №1563/2019г.

По възражението на ответника за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение следва да бъде отбелязано, че с ТР № 1 от 15 март 2017 г. по т.д. № 2/2016 г. на на ВАС е прието, че възражението по чл. 78, ал. 5 ГПК за прекомерност на платения адвокатски хонорар при несъответствие с действителната

фактическа и правна сложност на делото и възможността на съда да го намали до минималния такъв, определен от наредбата по чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата, е една от възможностите на страната, в случая държавата, да защити правата си и да не позволи на ответната страна да бъде присъден хонорар, несъответстващ на критериите на този член от закона - "справедлив и обоснован", който би довел до неоснователно обогатяване, поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди единствено и само такъв размер на обезщетение, който да отговаря на критериите на чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата - да е "обоснован и справедлив", т.е. да е съразмерен на извършената правна защита и съдействие, тоест на предоставената услуга с оглед нейния обем, фактическа и правна сложност, като се съобрази и стойността на защитавания интерес, когато той е материално измерим. Интересът от обжалване на РА е равен на установените с него задължения. В конкретния случай сумата е 106 597,82 лв. (129 832,88 лв. - сума по РА, намален съобразно отменената част). Съгласно разпоредбата на чл. 8, ал. 1, т. 5 от Наредба №1 от 09.07.2004г. минималният размер на адвокатското възнаграждение, който се дължи за дело с такъв материален интерес е 3595,97 лв. В случая уговореният между страните размер на адвокатския хонорар е общо 17000лв., като за процесуалното представителство по буква (а) от договора е договорена сума в размер на 8500 лв. без ДДС - възнаграждение за осъществяване на процесуално представителство и защита на административна фаза. Договорено е също така, по буква (в) от договора възнаграждение в размер на 8500 лв. без ДДС при отмяна на РА по същество над 90% от обжалвания интерес. В случая РА е отменен частично, доколкото в решението се директора на „ОДОП“ е изменил акта на установени задължения по ЗДДС, като установеният ДДС за внасяне за данъчен период от 08/2019 г. в размер на 21 086,86 лв. е определен за внасяне на 380,46 лв. ведно със съответните лихви.

Във връзка с горното, съдът намира договореното възнаграждение **по буква (а) от договора за справедливо и обосновано** с оглед извършената работа по проучване на казуса и изготвяне на жалбата срещу РА, като се вземе предвид и обхвата на ревизията, който включва големи периоди от време. За това възнаграждението и съдът съобразно Решение от 28.07.2016г. по

дело С-57/2015г. на Съда на ЕС намира, че разносните за адвокатско възнаграждение са пропорционален разход. Визираното решение допуска да се присъди адв.възнаграждение и под определения с Наредбата 1/2004г. минимум, ако същото няма разумен характер именно при преценка на изложените вече обстоятелства като предмет на спора, труд и т.н..

В контекста на посоченото решение на СЕС- СЪДЪТ намира, че възнаграждението по буква (в) от договора не е справедливо и пропорционално, а в този аспект- исковата молба е неоснователна.

Съображенията за това са следните: делата за обезщетения по [чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ](#) са искиви производства, те се развиват по правилата на [ГПК](#), доколкото материята не е уредена от [АПК](#), и в тях страните могат да представят всички относими доказателства в подкрепа на твърденията си, да навеждат всякакви доводи в тяхна защита, да правят възражения и да се защитават с всички допустими от закона средства. Обезщетението следва да е съразмерно на извършената правна защита и съдействие и да обезщети страната за действително понесените от нея вреди от причиненото и от държавния орган непозволено увреждане, без да накърнява или да облагодетелства интересите на която и да е от страните в производството.

В този смисъл, съдът намира искането за изплащане на адвокатско възнаграждение по буква (в) от договора в размер на 8 500 лв, а именно при отмяна на ревизионния акт по същество с над 90 % от обжалвания интерес за неоснователен, тъй като той се явява необоснован и несправедлив.

С оглед изхода от спора -определеното на ответника юрк.възнаграждение за отхвърлената част по реда на Наредба 1/2004г. т.3 е 705 лв., а на ищеца са дължими разноси по смисъл от 225лв. или по компенсация следва да се осъди ищеца за 480лв., които да плати на ответника.

С оглед изложеното – СЪДЪТ

РЕШИ:

По ИСКОВА МОЛБА на [фирма], ЕИК[ЕИК] със седалище и адрес на управление С.

ОСЪЖДА Национална агенция за приходите да заплати на [фирма], ЕИК[ЕИК], сумата от 8 500 (осем хиляди и петстотин) лева, представляваща вреди по смисъла на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ

за заплатено адвокатско възнаграждение по договора от 09.10.2020г. по б.а във връзка с обжалване на РА №Р-22001020001582-091-001/28.09.2020г. по административен ред, частично отменен с Решение №387/12.03.2021г. на Директора на дирекция „ОДОП“ -С. при ЦУ на НАП.

ОТХВЪРЛЯ исковата молба на [фирма], ЕИК[ЕИК] в останалата част за сумата от 8500лв. обезщетение за заплатена адвокатска защита по буква (в) от договора от 09.10.2020г..

ОСЪЖДА [фирма], ЕИК[ЕИК] да заплати на НАП разноски по делото от 480 лв. по компенсация.

Решението може да се обжалва с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му пред ВАС на Република България чрез Административен съд София-град.

СЪДИЯ: